

Grey Scale #13

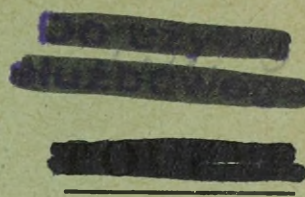
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

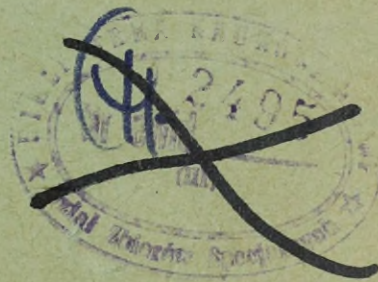
KATEDRA TAKTYKI WOJSK OPK
KATEDRA TAKTYKI WOJSK OPL

JAWNE

ASG WP wewn. 4113/87

Egz. Nr 1

WSPÓLDZIAŁANIE WOJSK OPK Z WOJSKAMI OPL
W POČZĄTKOWYM OKRESIE WOJNY
W DZIAŁANIACH NA TERYTORIUM KRAJU

Materiały na konferencję naukowo-rekreacyjną

49692

34
WARSZAWA

1987

50

7

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

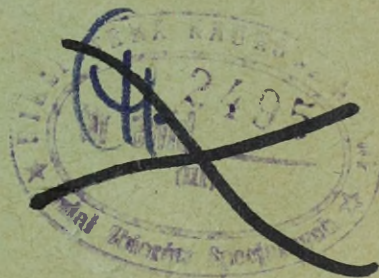
KATEDRA TAKTYKI WOJSK OPK
KATEDRA TAKTYKI WOJSK OPL

JAWNE

ASG WP wewn. 4113/87

~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~

Egz. Nr 1

WSPÓŁDZIAŁANIE WOJSK OPK Z WOJSKAMI OPL W POČZĄTKOWYM OKRESIE WOJNY W DZIAŁANIACH NA TERYTORIUM KRAJU

Materiały na konferencję naukowo-rekreacyjną

49692

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 54305

KATEDRA TAKTYKI WOJSK OPK
KATEDRA TAKTYKI WOJSK OPL

JAWNE

ASG WP wewn. 4113/87

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 86 ust. 2
(Dz. U. WP Nr 11 poz. 95)
.....
podpis

Egz.nr ... 1

*Inklas. -
prot. A z dn. 2.01.97
dy -*

WSPÓLDZIAŁANIE WOJSK OPK Z WOJSKAMI OPL W POCZĄTKOWYM
OKRESIE WOJNY W DZIAŁANIACH NA TERYTORIUM KRAJU

/Materiały na konferencję naukowo-rekreacyjną/

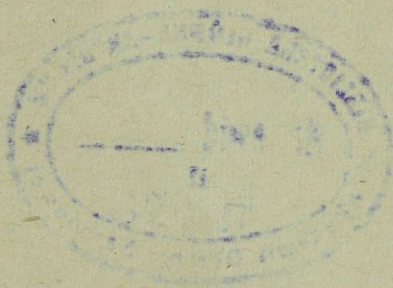
WARSZAWA

1987 r.

Do użytku
biurowego

Wykonał zespół w składzie

płk prof.dr hab. Witold POKRUSZYŃSKI
płk doc.dr Czesław GOZDECKI
płk doc.dr hab. Zygmunt KUKUŁA

1. ORGANIZACJA POWIADAMIANIA WOJSK OPL O NALOTACH LOTNICTWA
NIEPRZYJACIELA I WYKORZYSTYWANIA INFORMACJI Z SYSTEMU
ROZPOZNANIA WRT OPK

Do prowadzenia skutecznej i efektywnej walki ze środkami napadu powietrznego nieprzyjaciela /SNP/ zarówno wojska OPK, jak i wojska OPL muszą dysponować niezbędną informacją o tych środkach, z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym i przestrzennym.

Głównym źródłem takiej informacji są wojska radiotechniczne.

Wojska radiotechniczne wojsk OPK, i OPL frontu przeznaczone są do zabezpieczenia działań bojowych aktywnych sił i środków obrony powietrznej kraju i OPL biorących udział w zwalczaniu celów powietrznych nieprzyjaciela oraz powiadamiania zainteresowanych wojsk o sytuacji powietrznej.

Na terytorium naszego kraju, w rejonie obrony korpusu OPK rolę tę spełnia brygada radiotechniczna, wchodząca organicznie w skład tego związku.

Wojska OPL znajdujące się w rejonie obrony korpusu OPK swego organicznego radiolokacyjnego systemu wykrywania i śledzenia środków napadu powietrznego nie rozwijają. Są one zabezpieczone pod względem informacji o sytuacji powietrznej przez radiolokacyjny system rozpoznania korpusu OPK, w którego rejonie obrony są rozwinięte i prowadzą działania bojowe.

Niemniej jednak znajdują się one w ciągłej gotowości do rozwinięcia, w razie potrzeby, części swych posterunków radiolokacyjnych, głównie jednak w celu uzupełnienia naruszonego pola radiolokacyjnego korpusu OPK.

Radiolokacyjne zabezpieczenie działań bojowych aktywnych sił i środków wojsk OPK i OPL, najogólniej mówiąc, polega na dostarczaniu do stanowisk dowodzenia tymi wojskami i zobrazowania na tych stanowiskach jednoznacznej informacji radiolokacyjnej. Informacja ta stanowi główną podstawę do podejmowania decyzji dotyczących użycia sił i środków obrony powietrznej kraju i OPL do zwalczania celów powietrznych oraz dowodzenia lotnictwem myśliwskim w powietrzu.

Spróbujmy nieco szerzej przyrzeć się strukturze zabezpieczenia.

W celu zabezpieczenia działań bojowych aktywnych sił i środków wojsk OPK i OPL wojska radiotechniczne OPK muszą prowadzić nieprzerwanie:

- rozpoznanie radiolokacyjne;
- powiadamianie o nieprzyjacielu powietrznym.

Rozpoznanie radiolokacyjne polega na prowadzeniu ciągłej obserwacji przestrzeni powietrznej środkami radiolokacyjnymi w celu terminowego wykrycia środków napadu powietrznego i ich nieprzerwanego śledzenia, określenia miejsca, składu i innych charakterystycznych danych celów powietrznych /np. wysokości i prędkości lotu, rodzaju celu/ oraz wykrycia manewru a także charakteru zakłóceń stosowanych przez nieprzyjaciela podczas lotu.

Informacje radiolokacyjne o sytuacji powietrznej brygada radiotechniczna korpusu OPK otrzymuje od podległych batalionów radiotechnicznych, a te z kolei od posterunków radiolokacyjnych.

Dane z rozpoznania radiolokacyjnego wojsk radiotechnicznych korpusu OPK uzupełnia się informacjami otrzymywanymi z innych źródeł. Mogą nimi być: przelotowy, sąsiedzi /WOP, MW, WLP/, a także własne pododdziały rozpoznania radioelektronicznego korpusu OPK, posterunki obserwacji wzrokowej /wzrokowo-technicznej/, załogi samolotów myśliwskich, wykonujące rozpoznanie powietrzne lub przechwytyjące wskazane cele powietrzne, stacje radiolokacyjne wstępnego poszukiwania /RSWP/ i stacje nieprowadzenia rakiet /SNR/ wojsk rakietowych OPK i wojsk OPL frontu oraz inne.

Zbiór, opracowanie i analizę informacji radiolokacyjnej prowadzi się w taki sposób, aby ich wiarygodność i dokładność odpowiadały potrzebom dowodzenia i zadaniom wykonywanym przez wojska OPK i OPL frontu.

Napływająca z posterunków radiolokacyjnych informacja radiolokacyjna poddawana jest wstępnej analizie i identyfikacji na stanowiskach dowodzenia batalionów radiotechnicznych. Następuje tu także podział wykrytych obiektów powietrznych na cele powietrzne i samoloty własne.

Procesem przydziału numeracji dla celów powietrznych i samolotów własnych kieruje SB BRT.

Na stanowiskach dowodzenia batalionów radiotechnicznych następuje już uzupełnienie informacji radiolokacyjnej otrzymywanej z posterunków radiolokacyjnych informacjami z innych źródeł rozpoznania /o których była mowa wyżej/ głównie jednak od załóg samolotów myśliwskich, SNR, RSWP i pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego WOP, MW itp.

Przeanalizowana /wstępnie/ informacja o sytuacji powietrznej w postaci sformalizowanych meldunków z batalionów radiotechnicznych zostaje przekazana na stanowisko dowodzenia brygady radiotechnicznej w tzw. sieci meldowania o sytuacji powietrznej brt.

Dane o sytuacji powietrznej przekazywanej w tej sieci mogą odbierać i praktycznie odbierają stanowiska dowodzenia brygad i pułków rakiet i artylerii przeciwlotniczej, które są rozwinięte w strefie odpowiedzial-

ności właściwego terytorialnie połączonego stanowiska dowodzenia OPK /PISD OPK/.

Należy podkreślić, że dla związków taktycznych i oddziałów rakiet i artylerii przeciwlotniczej odbierającej tego rodzaju informacje o sytuacji powietrznej sieć ta nosi nazwę sieci powiadamiania taktycznego.

Pełną analizę sytuacji powietrznej na podstawie uogólnionej i wyselekcjonowanej informacji radiolokacyjnej napływającej ze stanowisk dowodzenia batalionów radiotechnicznych oraz innych źródeł, prowadzi się dopiero na SD BRT w celu ostatecznej identyfikacji obiektów powietrznych i ostatecznego ustalenia ich przynależności państwowej /swoj-obcy/.

Na SD BRT informacja o sytuacji powietrznej opracowywana jest w postaci bieżących meldunków. Jest ona kierowana na ekrany, monitory i planszety stanowiska dowodzenia korpusu OPK oraz równoległa do centrum informacji radiolokacyjnej /CIR/ wojsk OPK, a także do sieci powiadamiania operacyjno-taktycznego /korpusów OPK/.

Organizatorem powiadamiania operacyjno-taktycznego o sytuacji powietrznej jest sztab korpusu OPK, ponieważ z jego podległości powstają środki łączności /węzeł łączności/.

Informacja przekazywana w sieciach radiowych powiadamiania operacyjno-taktycznego dotyczy wyłącznie zidentyfikowanych celów powietrznych, działających nad rejonem obrony korpusu OPK oraz podejściach do tego rejonu.

Informacja ta odbierana jest przez wszystkie jednostki wojsk korpusu OPK, włącznie do szczebla batalionu radiotechnicznego i dywizjonu raketowego. Informacje te odbierają także związki i oddziały innych rodzajów sił zbrojnych rozwinięte na stałe lub czasowo w rejonie obrony danego korpusu OPK, a także przegrupowujące się przez rejon obrony danego korpusu OPK. Dotyczy to przede wszystkim związków taktycznych i oddziałów rakiet i artylerii przeciwlotniczej wojsk frontu, podporządkowania frontowego i armijnego.

Informację tę odbiera także stanowisko dowodzenia szefa OPL dywizji, skąd w odpowiedniej postaci przekazywana ona jest do podległych pułków i pododdziałów przeciwlotniczych tych pułków, a także do SD pułku rakiet przeciwlotniczych /lub pułku artylerii przeciwlotniczej/ dywizji.

Informacje o sytuacji powietrznej uzyskane z sieci powiadamiania taktycznego lub operacyjno-taktycznego stanowią dla związków taktycznych i oddziałów wojsk OPL dane do ogólnej oceny sytuacji powietrznej, ukierunkowania pracy własnych środków rozpoznania, postawienia pododdziałów w gotowości do odparcia nalotu, realizacji współdziałania z siłami i środkami OPK, a w szczególnych wypadkach także do podjęcia decyzji o prowadzeniu ognia. Oprócz tego informację przekazywaną w sieci powiadamiania

korpusu OPK odbierają współdziałające związki taktyczne /oddziały/ wojsk radiotechnicznych sąsiednich korpusów OPK i związków OP sąsiednich systemów OP.

Przedstawiony zarys struktury powiadamiania taktycznego i operacyjno-taktycznego dotyczy wyłącznie tzw.sposobu "fonicznoręcznego". Korpus OPK jako dysponent informacji o sytuacji powietrznej przekazuje ją za pomocą rozgłośni radiowej, a zainteresowany odbiorca /po uzyskaniu szumu na fali radiowej/ przy pomocy urządzenia odbiorczego odbiera tę informację i wrysowuje na planszety trasy lotu celów powietrznych z zaznaczeniem ich charakterystyk.

W tym sposobie powiadamiania użytkownik otrzymuje informację z określonym opóźnieniem. Czas opóźnienia informacji radiolokacyjnej determinowany jest m.in. liczbą jednocześnie działających celów powietrznych w rejonie obrony korpusu OPK, pojemnością kanałów łączności radiowej i przyjętą dyskretnością przekazywania informacji.

Przy dużej liczbie celów powietrznych działających w rejonie obrony korpusu OPK, czas opóźnienia przekazywania informacji w sieci powiadamiania operacyjno-taktycznego może wynosić do 3 i więcej minut.

W sytuacji gdy wojska korpusu OPK kompleksowo wyposażone w środki zautomatyzowanego dowodzenia np. CYBER czy WOZDUCH-1M, powiadamianie operacyjno-taktyczne realizowane jest z wykorzystaniem tych środków, w wydzielonych kanałach powiadamiania. Ten sposób powiadamiania dotyczy obecnie tylko wojsk korpusu OPK sąsiednich systemów OPK, a także tych jednostek i sztabów, które mają w swym wyposażeniu podobne zautomatyzowane systemy lub podsystemy dowodzenia.

Zautomatyzowany system dowodzenia, w który wyposaża się ZT /oddziały/ rakiet i artylerii przeciwlotniczej wojsk frontu obecnie nie jest przystosowany do odbioru informacji o sytuacji powietrznej w korpuśnym zautomatyzowanym systemie dowodzenia./Obecnie pracuje się nad odpowiednią przystawką, która ma umożliwić ten odbiór/.

Informacja radiolokacyjna o samolotach własnych zatrzymana jest do wykorzystania na szczeblu batalionu radiotechnicznego /PŁSD/. Na zapotrzebowanie może ona być również przekazana wyżej, tj.na SD korpusu OPK.

2. ZWALCZANIE ŚRODKÓW NAPADU POWIETRZNEGO NIEPRZYJACIELA PRZEZ WSPÓLDZIAŁAJĄCE ODDZIAŁY WOJSK OPL I OPK W REJONIE OBRONY KORPUSU OPK

Proces zwalczania środków napadu powietrznego nieprzyjaciela przez współdziałające ze sobą wojska OPK i wojska OPL różni się od procesu walki z nieprzyjacielem prowadzonej na ziemi. Wynika to z kilku powodów.

Po pierwsze - z ograniczonych możliwości organizacji walki z konkretnymi celami powietrznymi, zawczasu, jeszcze przed rozpoczęciem odpierania nalotu, bowiem wszystkie główne zagadnienia, takie jak: jakimi siłami, w jakiej kolejności, jak i jaki cel powietrzny niszczyć - rozstrzyga się na bieżąco /w toku odpierania nalotu/, w zależności od konkretnego charakteru nalotu SNP nieprzyjaciela i warunków jego zwalczania.

Po drugie - ze złożoności sytuacji i trudności jej oceny oraz konieczności dokonania wyboru najlepszego w danej sytuacji podziału wysiłku współdziałających sił i środków, szczególnie podczas odpierania nalotów zmasowanych, na małych wysokościach i w zakłóceniach radioelektronicznych.

Po trzecie - z szybkich zmian sytuacji powietrznej, wskutek czego prawidłowe i powzięte na czas decyzje mogą szybko ulegać dezaktualizacji.

Po czwarte wreszcie - z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa własnemu lotnictwu od rażenia go ogniem naziemnych środków OPK i OPL.

We współczesnej wojnie walka wojsk OPK i wojsk OPL ze SNP nieprzyjaciela może być prowadzona w bardzo skomplikowanej sytuacji powietrznej. W powietrzu będzie znajdować się duża liczba samolotów nieprzyjaciela i własnych; będą występować ograniczone możliwości wykrywania celów powietrznych a także ich identyfikacji.

Sytuacja taka nie pozwoli na optymalny podział celów powietrznych do zwalczania przez współdziałające wojska OPK i OPL, na ich wykrycie, w odpowiednim czasie, rozpoznanie i ciągłe śledzenie celów powietrznych.

Dla osiągnięcia maksymalnych efektów w zwalczaniu SNP nieprzyjaciela współdziałanie wojsk OPK i OPL należałoby realizować stosownie do konkretnej sytuacji powietrznej i w zależności od liczby celów powietrznych, ich składu, charakteru działania, aktualnych możliwości poszczególnych ZT, oddziałów i pododdziałów naziemnych środków OPK i OPL oraz lotnictwa myśliwskiego, przydzielać każdemu ze współdziałających środków konkretne cele powietrzne do zwalczania. Uzyskałoby się w ten sposób maksymalne wykorzystanie możliwości bojowych współdziałających sił i środków, największą efektywność w walce ze SNP nieprzyjaciela oraz, co nie jest bez znaczenia, zapewnienie największego bezpieczeństwa własnemu lotnictwu myśliwskiemu.

Zastosowanie takiego sposobu zwalczania SNP nieprzyjaciela przez współdziałające strony możliwe byłoby jednak w sytuacji idealnej, przy doskonałym rozpoznaniu i wysokiej sprawności systemu dowodzenia, co w warunkach sytuacji bojowej przy oczekiwanym sposobie oddziaływania nieprzyjaciela na system OPK i OPL może występować bardzo rzadko i jedynie w nieskomplikowanej sytuacji powietrznej.

We współdziałaniu wojsk OPK z wojskami OPL zwraca się szczególną

uwagę na zwalczanie SNP nieprzyjaciela w skomplikowanej sytuacji powietrznej. W procesie wspólnych działań, w tej sytuacji uzyskanie maksymalnej efektywności przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa własnego lotnictwa w strefie ognia naziemnych środków zarówno OPK, jak i OPL stanowi zasadniczy problem.

Mając na uwadze przede wszystkim ten ostatni aspekt zwraca się główną uwagę na realizację współdziałania, z jednej strony wszystkich naziemnych sił i środków obrony, a więc ZT i oddziałów rakiet i artylerii przeciwlotniczej wojsk OPL i ZT i oddziałów rakietowych OPK, a z drugiej - całego lotnictwa myśliwskiego zarówno OPK, jak i WLF.

Rozpatrując współdziałanie z tego punktu widzenia, zgodnie z obowiązującymi dokumentami normatywnymi przyjęto, że zwalczanie SNP nieprzyjaciela przez wojska rakietowe OPK, związki taktyczne i oddziały rakiet przeciwlotniczych wojsk OPL małego i średniego zasięgu oraz lotnictwo myśliwskie OPK i WLF odbywa się w tzw. strefie współdziałania. Oddziały i pododdziały artylerii przeciwlotniczej i rakiet przeciwlotniczych bliskiego zasięgu typu "OSA", "STRZAŁA" oraz pododdziały innych rodzajów wojsk z broni pokładowej i strzeleckiej prowadzą ogień do celów powietrznych bezpośrednio atakujących osłaniane obiekty według decyzji ich dowódców, a w innych przypadkach do wszystkich celów powietrznych, o ile nie będzie ograniczeń przekazywanych z PiSD OPK lub SD korpusu OPK, względnie PD OPK ogólnowojskowych związków taktycznych.

Za strefę współdziałania /rys.1/ przyjmuje się przestrzeń powietrzną zawartą pomiędzy stanowiskami ogniowymi dywizjonów /baterii/ rakietowych a rubieżą postawienia zadań oddziałom /ZT/ wojsk rakietowych OPK lub OPL rys.1.

Odległość do rubieży postawienia zadania oddziałom /ZT/ wojsk rakietowych na danej wysokości określa się za pomocą wzoru:

$$D_{pz} = d_D + V_c / 2T_c + t_{SD}$$

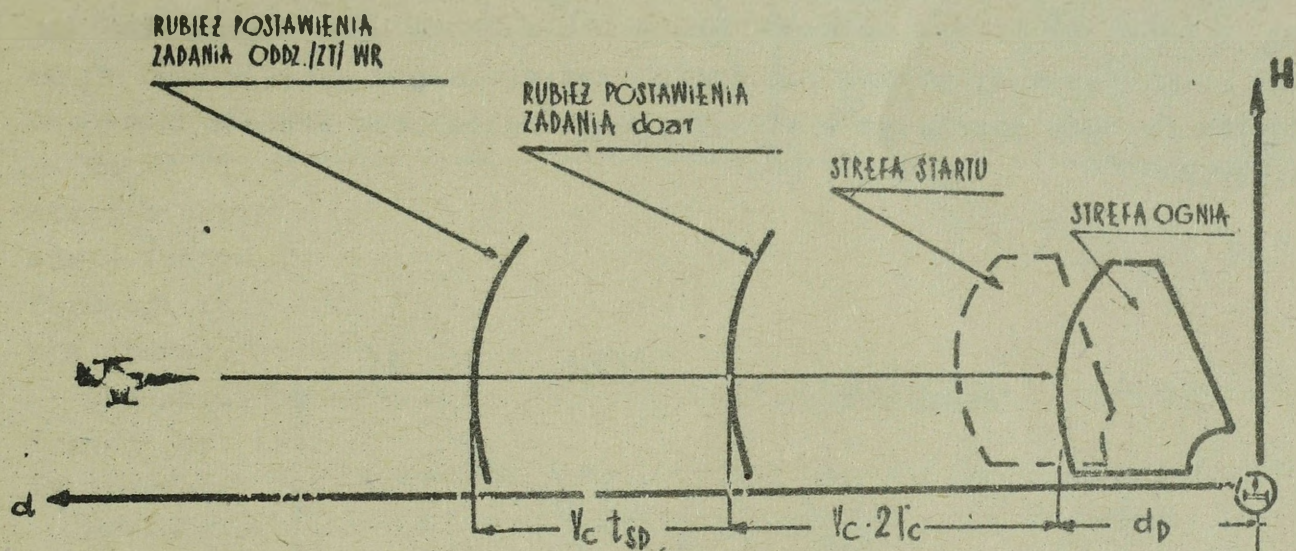
gdzie:

d_D - odległość pozioma do dalszej granicy strefy ognia
/dla SA - 75 m wynosi 34 km; S-75 m - 38 km;
S-125 - 17 km; KUB - 11 km; KRUG - 25 km/;

V_c - przewidywana prędkość lotu celów powietrznych w rejonie obrony korpusu OPK;

T_c - czas cyklu strzelania /dla S-75 - 2 min; S-125 - 1,5 min;
KUB - 1 min, KRUG - 1,5 min/;

t_{SD} - czas pracy SD oddziału /ZT/ WR, w zależności od typu zautomatyzowanego systemu dowodzenia sposobu zabezpieczenia SD w informację radiolokacyjną o sytuacji powietrznej, modelu nalotu oraz stopnia wyszkolenia zmiany bojowej na SD.

Rys.1. Podstawowe elementy strefy współdziałania

Strefa współdziałania mieści w sobie strefę ognia, strefę startu rakiet, rubież postawienia zadania dywizjonom /bateriom/ rakietowym /wskaźnik celów powietrznych/ i rubież postawienia zadania oddziałom /ZT/ wojsk rakietowych /rakiet przeciwlotniczych/.

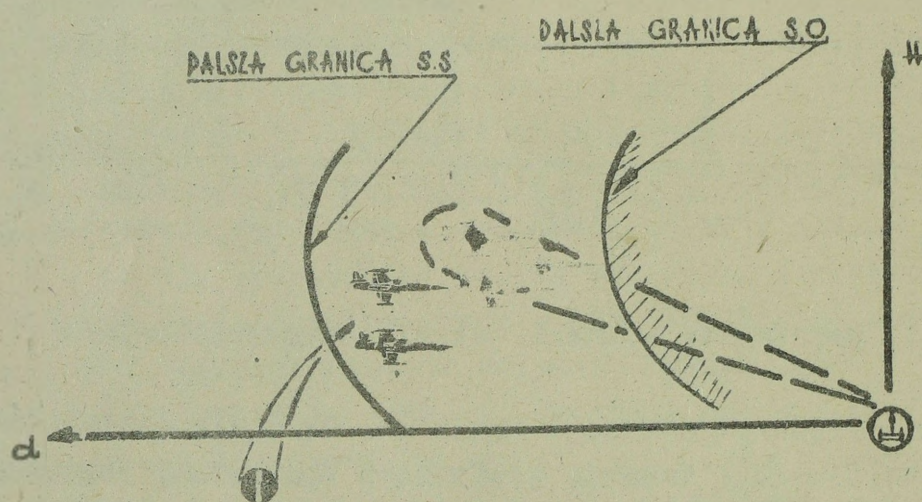
Strefa współdziałania nie jest przestrzenią stałą. Ulega ona zmianie w zależności od parametrów taktyczno-technicznych przeciwlotniczych zestawów rakietowych, możliwości czasowych stanowisk dowodzenia i prędkości lotu środków napadu powietrznych. Dlatego wymiary strefy współdziałania każdorazowo określa się dla konkretnych warunków prowadzenia działań bojowych i dla każdego połączonego stanowiska dowodzenia OPK /PiSD OPK/.

Zgodnie z obowiązującymi obecnie ustaleniami w ramach jednolitego systemu obrony powietrznej państw - sygnatariuszy Układu Warszawskiego zwalczanie środków napadu powietrznych przez współdziałające ze sobą naziemne środki /wojska rakietowe OPK i OPL małego i średniego zasięgu/ oraz lotnictwo myśliwskie /OPK i WLF/ może się odbywać dwoma sposobami:

- 1 - przez ześrodkowanie wysiłku na tych samych celach powietrznych;
- 2 - przez podział wysiłku na różne cele powietrzne.

Ześrodkowanie wysiłku obu współdziałających rodzajów wojsk na tych samych celach powietrznych - polega na jednoczesnym lub kolejnym oddziaływaniu wojsk rakietowych i lotnictwa myśliwskiego na te same cele powietrzne.

Jednoczesne ześrodkowanie wysiłku /rys.2/ stosowane jest z reguły podczas zwalczania grupowych celów powietrznych, urzutowanych w głębi. Samoloty lecące na czele grupy zwalczane są wówczas przez wojska rakietowe, a samoloty lecące na końcu grupy w tym samym czasie zwalczane są przez lotnictwo myśliwskie. Ten sposób ześrodkowania wysiłku współdziałających środków przebiega w strefie ognia naziemnych środków obrony powietrznej.^{x/}

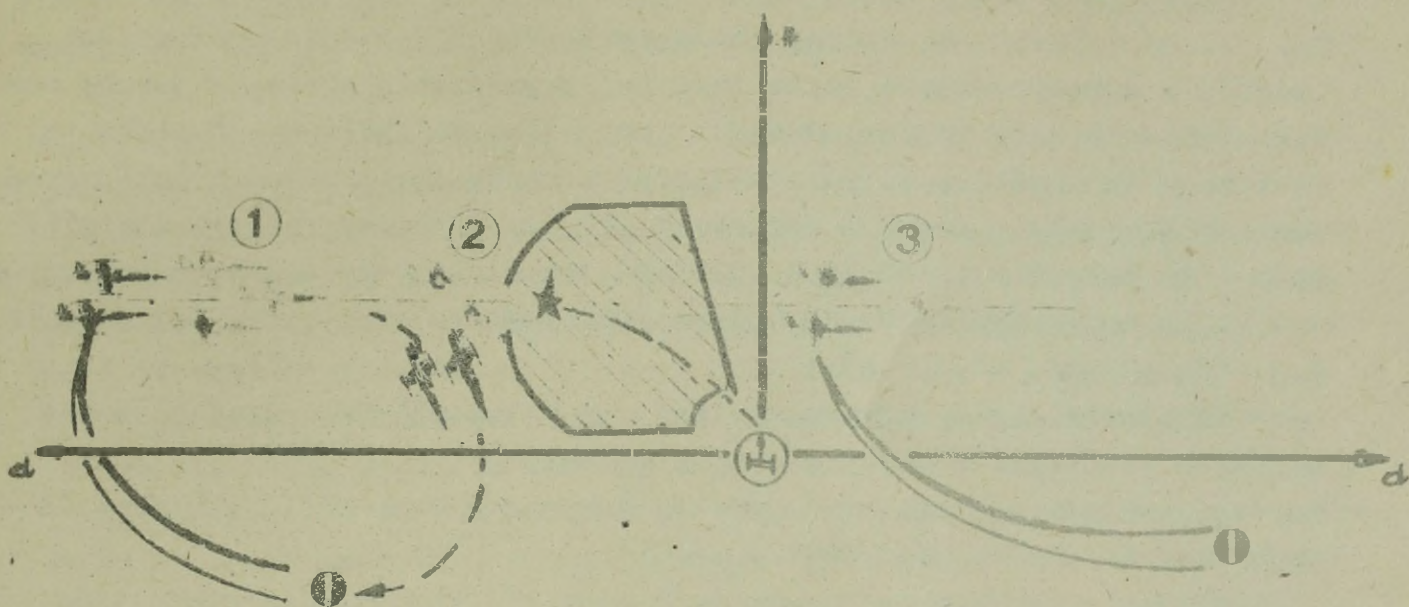

Rys.2. Ześrodkowanie wysiłku WR i LM do jednego celu/jednocześnie/

Dla zachowania bezpieczeństwa samoloty myśliwskie wprowadzane do strefy ognia naziemnych środków obrony powietrznej powinny mieć włączone i sprawnie działające urządzenia rozpoznawcze, a odległość tych myśliwców od samolotów nieprzyjaciela ostrzeliwanych przez wojska rakietowe nie powinna być mniejsza niż 5 km.

Z ześrodkowaniem wysiłku kolejno /rys.3/ na same cele powietrzne mamy do czynienia również wówczas, gdy cel powietrzny jest zwalczany najpierw przez lotnictwo myśliwskie, następnie po wejściu w strefę ognia, przez dywizjony rakietowe, a po wyjściu celu powietrznego ze strefy ognia - ponownie przez samoloty lotnictwa myśliwskiego.

x/ Za strefę ognia tych środków uważa się przestrzeń ograniczoną dalszą granicą strefy ognia.

Rys.3. Ześrodkowanie wysiłku WR i LM do jednego celu/kolejno/

Ześrodkowanie wysiłku, zarówno jednoczesne, jak i kolejne może być realizowane jedynie w warunkach ścisłego nadzoru i koordynacji działań współdziałających środków na połączonym stanowisku dowodzenia PiSD.

W skomplikowanych sytuacjach powietrznych może powstawać konieczność zwalczania celów powietrznych przez lotnictwo myśliwskie niemal wyłącznie w strefie ognia wojsk raketowych. Konieczność taka zachodzić będzie szczególnie wówczas, gdy zgrupowania naziemnych środków obrony powietrznej nie mogą samodzielnie odeprzeć nalotu/ataku/ nieprzyjaciela powietrznego lub też gdy informacja radiolokacyjna o sytuacji powietrznej otrzymywana jest z opóźnieniem i ze zbyt małej odległości.

W tych warunkach zwalczanie środków napadu powietrznego przez współdziałające ze sobą naziemne środki obrony powietrznej i lotnictwo myśliwskie prowadzi się w strefie ognia tych środków.

Współdziałanie w strefie ognia naziemnych środków polega na skoordynowanym działaniu oddziałów /ZT/ wojsk raketowych i lotnictwa myśliwskiego podczas zwalczania celów powietrznych w strefie ognia naziemnych środków obrony powietrznej.

Współdziałanie we wspólnej strefie jest bardziej skomplikowane, wymaga wysokiej dyscypliny prowadzenia działań bojowych, dokładnej i terminowej informacji o sytuacji powietrznej oraz ścisłej i bezpośredniej współpracy współdziałających organów dowodzenia wojskami OPL i OPK, a zwłaszcza lotnictwem myśliwskim.

W warunkach zwalczania celów powietrznych przez lotnictwo myśliwskie

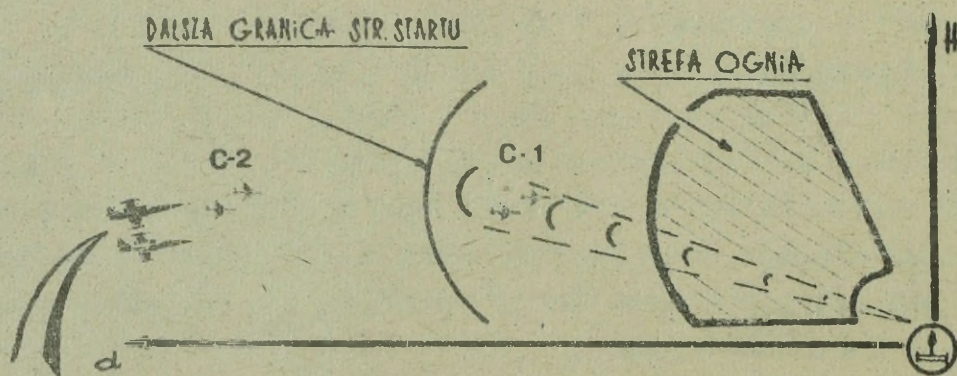
w strefie ognia wojsk rakietowych OPK i rakiet przeciwlotniczych wojsk OPL małego i średniego zasięgu komplikuje się kierowanie ogniem tych środków i może powodować ograniczenia w prowadzeniu ognia, z powodu możliwości porażenia ogniem własnych samolotów myśliwskich. Zjawisko to występuje szczególnie ostro podczas odpierania zmasowanych nalotów środków napadu powietrznego, w warunkach silnych zakłóceń radioelektronicznych i na małych wysokościach, dlatego też zwalczanie celów powietrznych w strefie ognia wymienionych naziemnych środków obrony powietrznej stosuje się głównie wtedy, gdy:

- działania takie dają konkretny przyrost możliwości i efektywności bojowych współdziałających stron w tej walce;

- zapewnia się bezpieczeństwo samolotów myśliwskich od ognia naziemnych środków obrony powietrznej.

Zwalczanie środków napadu powietrznego nieprzyjaciela przez współdziałające strony w strefie ognia tych naziemnych środków obrony powietrznej może być realizowane przez podział wysiłku na różne cele powietrzne, a także podział wysiłku według wysokości, czasu, rubieży, sektorów lub pasów.

Podział wysiłku na różne cele powietrzne jest podstawowym sposobem współdziałania wojsk rakietowych OPK i rakiet przeciwlotniczych wojsk OPL małego i średniego zasięgu i lotnictwa myśliwskiego. Podział wysiłku na różne cele powietrzne /rys.4/ polega na wyznaczeniu do zwalczania

Rys.4. Podział wysiłku na cele powietrzne

oddziałom /ZT/ i samolotom myśliwskim /grupom samolotów/ różnych konkretnych zgrupowań /grup/ lub pojedynczych celów powietrznych. Podziału do-

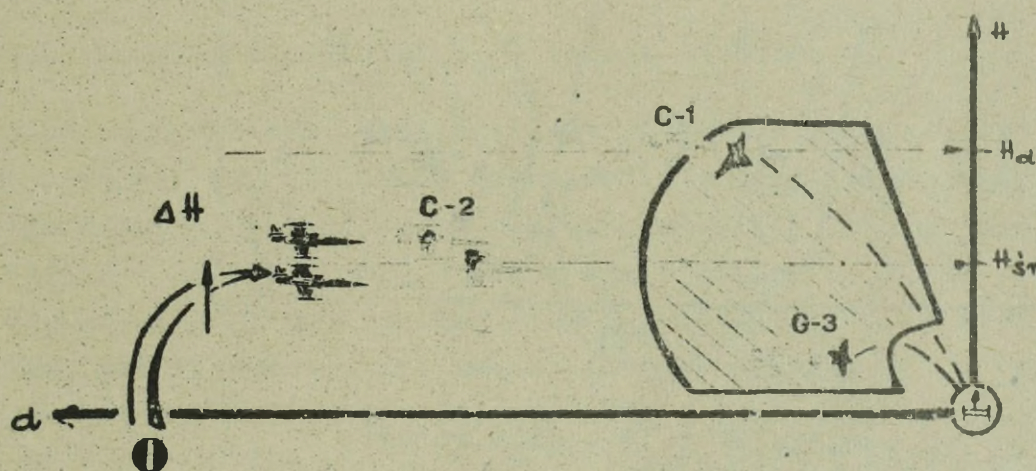
konuje się uwzględniając przede wszystkim liczbę celów powietrznych i możliwości ich zwalczania przez obie współdziałające strony.

Sposób ten stosuje się wówczas, gdy sytuacja powietrzna oraz możliwości dowodzenia i naprowadzania zapewniają dokładną realizację powziętych decyzji i bezpieczeństwo działań własnego lotnictwa.

Ten sposób zwalczania celów powietrznych zapewnia najbardziej racjonalne wykorzystanie możliwości współdziałających stron. Jest on jednak wysoce złożony i w skomplikowanych sytuacjach rzadko bywają dogodne warunki do jego stosowania.

W przypadku, gdy nie ma możliwości stosowania podziału na różne cele stosuje się inne, prostsze sposoby podziału.

Podział wysiłku według wysokości /rys.5/ polega na równoczesnym zwalczaniu celów powietrznych przez oddziały /ZT/ wojsk rakietowych i lotnictwo myśliwskie w wyznaczonych oddzielnych przedziałach wysokości.

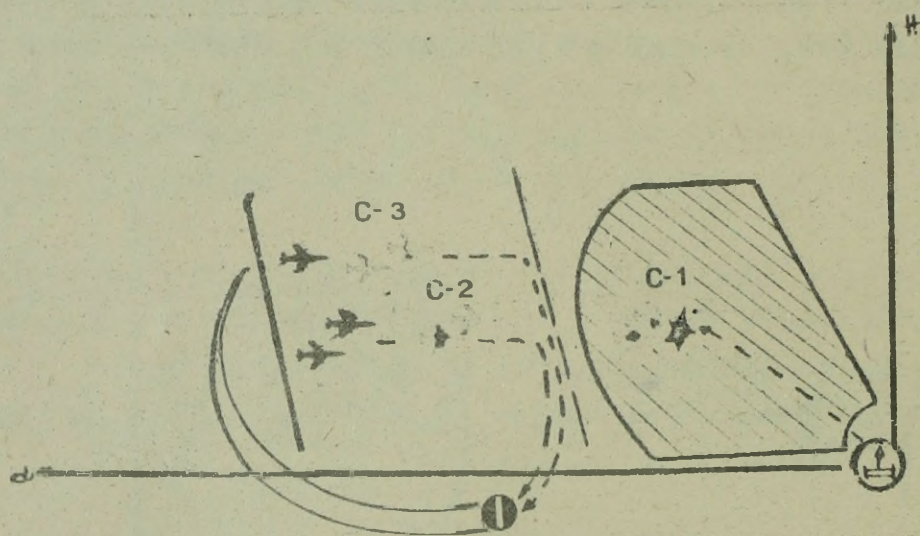
Rys.5. Podział wysiłku WR i LB według wysokości

Sposób ten stosuje się głównie podczas odpierania zmasowanych nalotów, wykonywanych jednocześnie na małych, średnich i dużych wysokościach i przy różnych możliwościach zwalczania celów powietrznych przez naziemne środki obrony powietrznej i lotnictwo myśliwskie. Uwzględniając możliwości bojowe obecnie posiadanych sił i środków lotnictwu myśliwskiemu przydziela się zwykle do samodzielnego zwalczania cele powietrzne lecące na wysokości średniej, a naziemnym środkom obrony powietrznej cele działające na wysokości małej i dużej oraz w stratosferze.

Podział wysiłku według czasu - polega na rozgraniczeniu czasu działania, w którym każdy ze współdziałających środków zwalcza wszystkie cele powietrzne bez ograniczeń. Ten sposób podziału wysiłku stosuje się wów-

czas, gdy jedna ze współdziałających stron, w ogóle lub w określonym obszarze, ma ograniczone możliwości działania, utraciła czasowo zdolność bojową /bardzo trudne warunki atmosferyczne, zablokowane lotniska, brak rakiet, przegrupowanie lub przebazowanie sił i środków, maskowanie operacyjne/ albo w celu ekonomii sił i środków na ważniejszy etap działań.

Podział wysiłku według rubieży /rys.6/ - polega na zwalczaniu celów powietrznych w przestrzeni ograniczonej określonymi /wyznaczonymi/ rubieżami, przed lub za którymi współdziałające strony działają bez ograniczenia. Podział taki stosuje się podczas prowadzenia wspólnych walk z nieprzyjacielem powietrznym działającym na małych wysokościach, w zakłóceniach radioelektronicznych, podczas odtwarzania naruszonego systemu

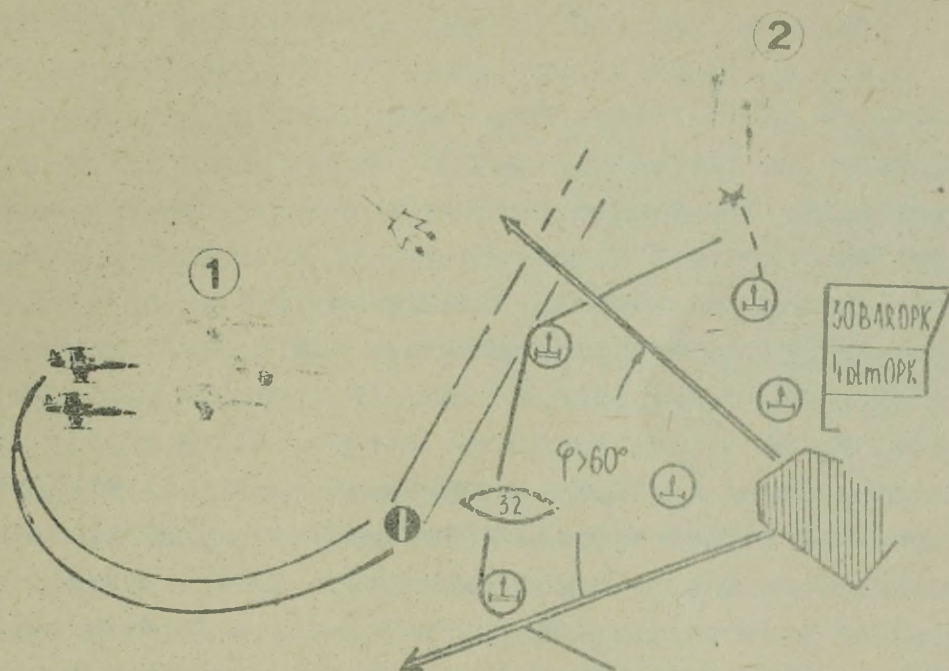

Rys.6. Podział wysiłku WR i LM według rubieży

dowodzenia, dużej intensywności nalotu środków napadu powietrznego, na wąskim odcinku frontu.

Podział wysiłku według sektorów /pasów/ i kierunków /rys.7/ - polega na przydzieleniu każdej ze współdziałających stron określonych sektorów /pasów/ lub kierunków do samodzielnego zwalczania celów powietrznych. Stosuje się go w przypadku utraty zdolności bojowej naziemnych środków na poszczególnych kierunkach, albo podczas skomplikowanej sytuacji powietrznej. Granice sektorów /pasów/ lub kierunków określone są z uwzględnieniem możliwości bojowych jednostek naziemnych środków obrony powietrznej i lotnictwa myśliwskiego, systemu dowodzenia, jak również charakteru nalotu środków napadu powietrznego nieprzyjaciela.

Podczas osłony pojedynczego obiektu przez jedną lub kilka jednostek naziemnych środków obrony powietrznej, wyznacza się sektory w stosunku

Rys.7. Podział wysiłku WR i LM według sektorów

do środka tego obiektu. Wielkości kątów wyznaczonego sektora nie powinny być mniejsze niż 60° . Pasy natomiast wyznacza się w obronie strefowej organizowanej siłami wojsk rakietowych OPK i OPL /małego i średniego zasięgu/. Sektory numeruje się w skali danego oddziału /ZT/ naziemnych środków obrony powietrznej liczbą dwucyfrową, przy czym liczba pierwsza jest pierwszą cyfrą numeru danego oddziału /ZT/, pasy natomiast numeruje się w skali całego korpusu OPK, z lewa na prawo liczbą dwucyfrową, przy czym cyfra pierwsza jest pierwszą cyfrą numeru korpusu OPK.

x x x

W obronie powietrznej kraju, wskutek nasycenia rejonów obrony korpusów OPK oddziałami /ZT/ wojsk rakietowych OPK, obrony przeciwlotniczej oraz lotnictwa myśliwskiego /OPK i WLF/ trudno obecnie jest już uzyskać warunki do zwalczania środków napadu powietrznego nieprzyjaciela w oddzielnych strefach tzn. poza strefę współdziałania, a także poza strefą ognia naziemnych środków obrony powietrznej. Z drugiej strony warunki działań bojowych, a przede wszystkim charakter nalotu środków napadu powietrznego, możliwości rozpoznania radiolokacyjnego, dowodzenia oraz naprowadzania samolotów myśliwskich na cele powietrzne, a także warunki

pogody nie zawsze pozwalają realizować współdziałanie w strefie ognia naziemnych środków obrony powietrznej. Wybór odpowiedniego sposobu współdziałania i zwalczania celów powietrznych w danej sytuacji czy rejonie powinien zależeć od charakteru działań nieprzyjaciela powietrznego i możliwości bojowych każdego ze współdziałających środków oraz dawać możliwość zapewnienia bezpieczeństwa samolotom własnym w strefie ognia naziemnych środków obrony powietrznej.

W rejonie obrony poszczególnych korpusów OPK, a nawet rejon obrony jednego korpusu OPK, w którym organizuje się i realizuje współdziałanie naziemnych środków /OPK i OPL/ z lotnictwem myśliwskim /OPK i WLF/ nie są jednolite. Można w nich wyznaczyć strefy, które różnią się wyraźnie w zakresie możliwości sił naziemnych środków /OPK i OPL/ oraz lotnictwa myśliwskiego /OPK i WLF/ w zwalczaniu środków napadu powietrznego, a także warunków realizacji współdziałania, a przede wszystkim w aspekcie zapewnienia bezpieczeństwa własnego lotnictwa w strefie ognia wojsk raketowych. W strefach tych można stosować określone sposoby współdziałania najlepiej odpowiadające możliwościom i warunkom działań obu współdziałających stron.

3. DOWODZENIE ODDZIAŁAMI /ZT/ WOJSK OPL ROZWINIĘTYMI W REJONIE OBRONY KORPUSU OPK

Dowodzenie oddziałami /ZT/ wojsk OPL rozwiniętymi w rejonie obrony korpusu OPK realizowane jest na podstawie:

- dyrektywy MDN i wytycznych szefa Sztabu Generalnego WP w sprawie współdziałania sił i środków w jednolitym systemie OPK;
- wspólnych wytycznych dowództwa wojsk OPK i dowództwa wojsk OPL do planowania i organizacji współdziałania w systemie OPK;
- dyrektyw i zarządzeń dowództwa TDW /dowództwa OP na TDW/ oraz decyzji dowódcy frontu do operacji przeciwpowietrznej;
- inne dokumenty /wymienione we wprowadzeniu do tematu/.

Zgodnie z tymi dokumentami operacyjne kierowanie wojskami OPL frontu /armii/ do czasu rozwinięcia wojennego /polowego/ systemu dowodzenia, realizowane jest z miejsc stałej dyslokacji dowództw i sztabów na zasadach i w oparciu o relacje łączności obowiązującej w okresie pokoju.

Podczas operacyjnego rozwijania wojsk na obszarze własnego kraju, dowodzenie wojskami OPL sprawuje zapasowe stanowisko dowodzenia frontu i armii, w składzie których rozwijają się połączone stanowiska dowodzenia OPL i WLF /P1SD OPL i WLF/.

Do czasu osiągnięcia gotowości bojowej przez SD frontu /armii/ w re-

jonie wyjściowym do operacji, PŁSD OPL i WLF na ZSD frontu /armii/ spełnia zasadniczą funkcję w zakresie planowania działań bojowych sił i środków OPL w operacji przeciwpowietrznej /powietrznej/ oraz realizuje operacyjno-taktyczne kierowanie jednostkami OPL.

Dowodzenie taktyczne związkami taktycznymi i oddziałami wojsk OPL rozwiniętymi na obszarze kraju, w rejonie obrony poszczególnych korpusów OPK i prowadzącymi działania bojowe realizują dowódcy tych korpusów OPK. Natomiast dowodzenie taktyczno-ogniowe dotyczące zwalczania środków napadu powietrznego odbywa się w zasadzie z połączonych stanowisk dowodzenia wojsk OPK, w strefie odpowiedzialności których jednostki te są rozwinięte.

Do kierowania działaniami bojowymi wojsk OPK i wojsk OPL oraz innych rodzajów wojsk działających w jednolitym systemie OPK na obszarze kraju istnieje rozwinięty i funkcjonujący system dowodzenia. System ten, podobnie jak i inne elementy obrony powietrznej naszego kraju utrzymywany jest w wysokiej gotowości bojowej. Wyraża się to między innymi w przyjętych rozwiązaniach strukturalnych, rozwiniętym ugrupowaniu, przygotowaniu i ciągłym funkcjonowaniu dowództw i stanowisk dowodzenia wszystkich szczebli, ścisłym ich powiązaniu z sąsiednimi systemami, w jednolitym, koalicyjnym systemie obrony powietrznej państw - stron Układu Warszawskiego.

System ten zapewnia nieprzerwane pełnienie dyżurów bojowych przez zmiany /zespoły/ ludzi na stanowiskach dowodzenia wszystkich szczebli dowodzenia wojskami OPK /centralne stanowisko dowodzenia dowódcy wojsk OPK, stanowisko dowodzenia dowódców korpusów OPK, połączone stanowiska dowodzenia dowódców oddziałów /ZT/ wojsk raketowych, lotnictwa myśliwskiego i wojsk radiotechnicznych/, ciągłe śledzenie stanu gotowości bojowej i działalności sił powietrznych nieprzyjaciela, zbieranie, analizę i opracowywanie danych z rozpoznania oraz kierowanie stanem gotowości sił i środków obrony powietrznej.

W myśl dotychczas obowiązujących ustaleń zawartych w wyżej wymienionych dokumentach dowódca wojsk OPK jest głównym koordynatorem działań bojowych prowadzonych przez wszystkie siły i środki obrony powietrznej znajdujące się na obszarze naszego kraju. Ze swego stanowiska dowodzenia /SCD/ realizuje się zadania związane z dowodzeniem i zarządzaniem podległymi wojskami i operacyjnym kierowaniu działalnością bojową sił i środków obrony powietrznej innych rodzajów sił zbrojnych, włączonych do jednolitego systemu obrony powietrznej.

W celu ścisłej koordynacji współdziałania w toku prowadzenia działań bojowych /operacji/ z dowództwa wojsk OPL wydziela się grupę operacyjną, która przebywa na centralnym stanowisku dowodzenia wojsk OPK.

Dowódca korpusu OPK z kolei realizuje dowodzenie bezpośrednio podległymi mu jednostkami i operacyjnie podporządkowanymi siłami i środkami obrony powietrznej i innych rodzajów sił zbrojnych /własnych i sojusznicznych/ dyslokowanych w jego rejonie obrony /wojska OPL armii, siły OPL marynarki wojennej, lotnictwo myśliwskie WLF/ w myśl ogólnej koncepcji obrony kraju /planu operacji przeciwpowietrznej/ i doraźnych zadań stawianych przez dowódcę wojsk OPK.

Podczas odpierania nalotów środków napadu powietrznego nieprzyjaciela rola dowódcy korpusu OPK i jego stanowiska dowodzenia uwidacznia się w szczególności: w podziale celów powietrznych dla jednostek wojsk rakietowych /bezpośrednio podległych i operacyjnie podporządkowanych/ oraz lotnictwa, określeniu rubieży wprowadzenia sił do walki, wskazywaniu obiektów wymagających szczególnej osłony, ustalaniu limitu sił dla dowództw podległych jednostek do samodzielnego wykorzystania w walce, konkretyzowaniu sposobów realizacji współdziałania pomiędzy rodzajami wojsk korpusu OPK i z sąsiednimi oraz w decyzjach o wykonaniu manewru siłami i środkami. Decyzje dowódcy korpusu OPK dotyczące użycia oddziałów /ZI/ wojsk OPL do zwalczania celów powietrznych mogą być przekazywane dowódcom tych jednostek bezpośrednio ze stanowiska dowodzenia korpusu OPK w tzw. radiowej sieci współdziałania. Częściej jednak decyzje te przekazywane są starszemu na połączonym stanowisku dowodzenia OPK, a ten z kolei przekazuje je wykonawcy.

W celu bieżącego orientowania się dowódcy korpusu OPK o rozmieszczeniu i stanie gotowości bojowej jednostek wojsk OPL w jego rejonie obrony, na określonych planszetach stanowiska dowodzenia tego korpusu jest zobrazowana aktualna sytuacja tych wojsk. Ponadto w celu ścisłej koordynacji współdziałania wojsk korpusu OPK z wojskami OPL w toku prowadzenia działań bojowych na SD dowódcy okręgu wojskowego /czasu W/ znajduje się grupa operacyjna ze sztabu korpusu OPK.

Bezpośrednie dowodzenie związkami taktycznymi i oddziałami wojsk OPK realizują dowódcy tych jednostek z połączonego stanowiska dowodzenia OPK /PłSD OPK/. Z tego stanowiska dowodzenia realizowane jest również dowodzenie związkami taktycznymi i oddziałami wojsk OPL, rozwiniętymi i prowadzącymi działania bojowe w jego strefie odpowiedzialności. Jednostkami tymi dowodzi starszy dowódca na PłSD. Wyraża się ono w:

- ustalaniu odpowiednich stopni gotowości bojowej sił i środków wojsk OPL;
- stawianiu zadań ogniowych;
- wprowadzaniu nakazów bądź zakazów prowadzenia ognia, zachowanie bezpieczeństwa przelotów własnego lotnictwa;

- wprowadzaniu ograniczeń emitowania energii elektromagnetycznej;
- przyjmowaniu informacji, meldunków o położeniu, stanie, możliwościach ogniowych i rezultatach działalności bojowej.

Starszy dowódca na PłSD OPK ma również obowiązek informowania włączające się związki taktyczne /oddziały/ wojsk OPL o zmianie w sytuacji i zasadach prowadzenia walki ze ŚNP nieprzyjaciela w strefie odpowiedzialności, w stosunku do ujętych w planie współdziałania, podać aktualnie obowiązujące sygnały zakazu /nakazu/ prowadzenia ognia, a także o działaniach lotnictwa myśliwskiego w strefie ognia oddziałów /ZT/ wojsk OPL.

W zależności od kompetencji otrzymywanych z PłSD OPK w procesie prowadzenia działań bojowych rola dowódcy związku taktycznego /oddziału/ wojsk OPL jest zmienna, może być większa lub mniejsza.

W przypadku otrzymania z PłSD OPK zadania bojowego zwalczania konkretnego celu powietrznego, rola dowódcy związku taktycznego /oddziału/ wojsk OPL ogranicza się do samodzielnego wypracowania decyzji o sposobie zwalczania wskazanego celu powietrznego. Powinien on więc zdecydować przede wszystkim o tym, ile sił użyć do walki ze wskazanym celem, i ile wykorzystać rakiet przeciwlotniczych, a także określić czas odpalenia i sposób naprowadzania rakiet na wskazany cel. W sytuacji natomiast, gdy dowódca związku taktycznego /oddziału/ wojsk OPL otrzyma sygnał nakazujący prowadzenie ognia - jego rola niepomniernie wzrasta w procesie wypracowania decyzji do walki ze ŚNP nieprzyjaciela. W tej sytuacji dowódca związku taktycznego /oddziału/ wojsk OPL musi samodzielnie zdecydować nie tylko o liczbie sił i środków wydzielonych do walki, czasie startu i sposobie naprowadzania rakiet przeciwlotniczych, ale także samodzielnie poszukiwać /rozpoznawać/ i identyfikować cele powietrzne, a przede wszystkim dokonywać oceny ich ważności, w przypadku odpierania większej liczby celów powietrznych oraz skupiać wysiłki na zwalczaniu najważniejszych z nich.

Podobnie duża rola dowódcy związku taktycznego /oddziału/ wojsk OPL w procesie zwalczania środków napadu powietrznego nieprzyjaciela uwidacznia się podczas realizacji współdziałania z lotnictwem myśliwskim przy podziale celów według wysokości, czasu, rubieży i kierunku.

4. ZAPEWNIENIE BEZPIECZENSTWA PRZELOTÓW I DZIAŁANIA WŁASNEMU LOTNICTWU NAD UGRUPOWANIEM DYWIZJI, PUŁKU I BATALIONU

Z doświadczeń II wojny światowej oraz wojen koreańskiej i egipsko-izraelskiej wynika, że lotnictwo poniosło straty również od własnej obrony przeciwlotniczej. Głównymi przyczynami tego stanu były:

- nie informowanie w wymaganym czasie oddziałów /pododdziałów/ przeciwlotniczych o przelotach własnego lotnictwa przez strefy ich ognia;
- nie posiadanie sprawnego i niezawodnego systemu rozpoznania własnych samolotów i śmigłowców działających nad ugrupowaniem dywizji, pułków i batalionów;
- pomyłki w identyfikacji obiektów powietrznych działających w strefach rozpoznania i ognia przeciwlotniczego;
- naruszanie ustalonych zasad współdziałania lotnictwa z wojskami OPL.

Problem zapewnienia bezpieczeństwa przelotów własnego lotnictwa przez strefy ognia wojsk OPL nie został dotychczas w pełni rozwiązany, pomimo wprowadzenia do wojsk wielu istotnych usprawnień organizacyjnych i technicznych oraz znowelizowania instrukcji dotyczących zasad współdziałania, a także organizacji i funkcjonowania połączonych stanowisk dowodzenia WL i WOPL.

Problem ten, ze względu na znaczne nasycenie wojsk lądowych /na wszystkich szczeblach organizacyjnych, włącznie do pojedynczego czołgu i BWP/ środkami przeciwlotniczymi, staje się coraz trudniejszy do praktycznego rozwiązania.

Za pełne i skuteczne rozwiązanie problemu można uznać takie, które zapewnia:

- swobodę działania własnemu lotnictwu w strefach ognia wojsk OPL;
- bezpieczeństwo przelotów własnych samolotów i śmigłowców nad ugrupowaniem dywizji, pułków i batalionów oraz przez strefy ognia oddziałów /pododdziałów/ przeciwlotniczych osłaniających inne obiekty w pasie działania związku operacyjnego.

Do osiągnięcia takiego rozwiązania niezbędna jest znajomość:

- przez organa dowodzenia WL i pilotów - aktualnego i planowanego ugrupowania oddziałów /pododdziałów/ przeciwlotniczych i stref ich ognia na kierunkach /w rejonach/ działania lotnictwa;
- przez organa dowodzenia wojsk OPL i SD /PD/ oddziałów /pododdziałów/ przeciwlotniczych informacji o planowanych i wykonywanych lotach własnych samolotów i śmigłowców przez strefy ich ognia /kiedy, jakimi trasami i na jakich wysokościach/;
- przez organa dowodzenia WL i WOPL, SD /PD/ oddziałów /pododdziałów/ przeciwlotniczych, pilotów i obsługi środków OPL - instrukcyjnych zasad i konkretnych ustaleń zawartych w planach współdziałania lotnictwa z wojskami OPL oraz bezwzględne ich przestrzeganie.

Z punktu widzenia praktycznego do rozwiązania tego problemu wymagane jest przede wszystkim zorganizowanie sprawnego obiegu informacji o planowanych i wykonywanych lotach przez własne lotnictwo oraz o aktualnym i

przewidywanym rozmieszczeniu oddziałów /pododdziałów/ przeciwlotniczych. W praktyce jednak, ze względu na występujące opóźnienia przepływu informacji i jej szybką dezaktualizację, osiągnięcie skutecznego rozwiązania jest trudne.

W sytuacji, gdy nad ugrupowaniem ogólnowojskowego ZT /pułku, batalionu/ działają własne samoloty /śmigłowce/ przekazujące /za pomocą specjalnych urządzeń/ sygnały "swoj", które są odbierane przez stacje radiolokacyjne i zestawy rakietowe, a w strefach ognia oddziałów /pododdziałów/ przeciwlotniczych nie ma w tym czasie celów powietrznych /strzelanie nie jest prowadzone/ - bezpieczeństwo przelotów naszego lotnictwa jest zapewnione.

Problem zapewnienia bezpieczeństwa własnemu lotnictwu pojawia się wtedy, gdy nad ugrupowaniem ogólnowojskowego ZT /pułku, batalionu/ działają własne samoloty /śmigłowce/, które nie przekazują sygnałów "swoj" lub zestawy przeciwlotnicze sygnałów tych nie odbierają, a także w następujących sytuacjach:

1. Wykryty i prowadzony obiekt powietrzny nie został rozpoznany do rubieży stawiania zadań oddziałom /pododdziałom/ przeciwlotniczym i nie ma z nadrzędnego szczebla dowodzenia dodatkowych informacji o jego przynależności, a parametry lotu /kurs, prędkość, wysokość, zakłócenia/ wskazują, że może zagrażać elementom ugrupowania bojowego wojsk lub osłanianym obiektom. Należy podjąć decyzję i postawić zadania do jego zniszczenia w warunkach niepewności i ryzyka, że wykryty i nierozpoznany obiekt okaże się rzeczywiście celem, a nie własnym samolotem /śmigłowcem/. Sytuacje takie przy sprawnie funkcjonującym powiadamianiu sił i środków wojsk OPL o sytuacji powietrznej nie są częste.

2. Wykryte i rozpoznane cele powietrzne podchodzą do rubieży stawiania zadań oddziałom /pododdziałom/ przeciwlotniczym, a jednocześnie w pewnych odległościach od nich działają własne samoloty /śmigłowce/ z kursami lotów przechodzącymi przez strefy ognia oddziałów /pododdziałów/ przeciwlotniczych. W tym momencie czasowym natychmiastowego wyjaśnienia i rozwiązania wymagają cztery kwestie:

- 1° czy własne samoloty wykonują atak na wykryte cele powietrzne;
- 2° czy własne samoloty /śmigłowce/ mogą wejść w strefy ognia oddziałów /pododdziałów/ przeciwlotniczych w czasie prowadzenia strzelania do wykrytych celów powietrznych;
- 3° jakie są odległości własnych samolotów /śmigłowców/ od celów powietrznych przed rubieżą stawiania zadań oraz prędkości ich lotu;
- 4° czy określone odległości zapewniają możliwość zwalczania celów

powietrznych przez oddziały /pododdziały/ przeciwlotnicze przy jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa własnym samolotom /śmigłowcom/.

W pierwszym przypadku, jeżeli - po uzyskaniu dodatkowej informacji np. od grupy dowodzenia lotnictwem na szczeblu ogólnowojskowego ZT lub PNWC w pułku rakiet przeciwlotniczych - okaże się, że własne samoloty mają zwalczać wykryte cele lub są w trakcie wykonywania ataku, wtedy oddziały /pododdziały/ przeciwlotnicze ognia nie prowadzą.

W drugim przypadku - po upewnieniu się, że własne samoloty /śmigłowce/ mogą wejść w strefy ognia oddziałów /pododdziałów/ przeciwlotniczych należy ustalić, na podstawie obliczonych odległości, czy będą zachowane warunki bezpieczeństwa własnemu lotnictwu w czasie prowadzenia ognia do celów powietrznych. W przypadku twierdzącym - cele są zwalczane przez oddziały /pododdziały/ przeciwlotnicze, natomiast w przypadku przeciwnym - ogień nie będzie prowadzony. Kwestie te są praktycznie rozwiązywane: na szczeblu oddziału rakiet przeciwlotniczych - przez PNWC, a na szczeblu ogólnowojskowego ZT - przez szefa GDŁ i szefa OPL dywizji.

W przypadku wyposażenia ogólnowojskowego ZT w zautomatyzowanym systemie dowodzenia "IKSJA" lub "ZENIT", problem ten zostanie w pełni rozwiązany przede wszystkim dzięki posiadaniu przez szefa GDŁ i szefa OPL dywizji jednoznacznie cdworowanej informacji o sytuacji powietrznej i własnych środkach na wskaźnikach w ich wozach dowodzenia.

Wskazywanie celów do zwalczania lub zakaz prowadzenia ognia będą realizowane za pomocą środków automatyzacji w relacjach:

- PD szefa OPL dywizji - PD szefa OPL pułku - PD dowódców pododdziałów przeciwlotniczych;

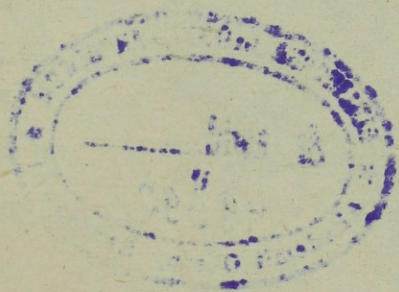
- PD szefa OPL dywizji - SD prplot /paplot/ - PD dowódców pododdziałów przeciwlotniczych.

Do czasu wprowadzenia do wojsk zautomatyzowanych systemów dowodzenia, powiadamianie o przelotach własnych samolotów przez strefy ognia środków OPL i wskazywanie celów do zwalczania oraz zakazy prowadzenia ognia będą realizowane przez PD szefów OPL dywizji /pułków/ i SD prplot /paplot/ środkami tradycyjnymi.

Na szczeblach taktycznych istnieje problem powiadamiania pododdziałów ogólnowojskowych o przelotach i działaniu własnych samolotów /śmigłowców/ nad ich ugrupowaniem bojowym. Informacje o planowanych i wykonywanych lotach są zgodnie z obowiązującymi zasadami przekazywane w sieciach dowodzenia w relacji: pułk-batalion-kompania.

Informacje te otrzymuje szef OPL pułku /z PD OPL ZT/, które jest zobowiązany meldować na bieżąco dowódcy /szefowi sztabu/ pułku.

Dane dotyczące planowanego działania /przelotów/ własnych samolotów /śmigłowców/ nad ugrupowaniem ogólnowojskowego ZI /pułku, batalionu/ są również podawane w rozkazach bojowych i podczas organizacji współdziałania.

SPIS TREŚCI

	str.
1. Organizacja powiadamiania wojsk OPL o nalotach lotnictwa nieprzyjaciela i wykorzystywania informacji z systemu rozpoznania WRt OPK	3
2. Zwalczanie środków napadu powietrznego nieprzyjaciela przez współdziałające oddziały wojsk OPL i OPK w rejonie obrony korpusu OPK	6
3. Dowodzenie oddziałami /ZT/ wojsk OPL rozwiniętymi w rejonie obrony korpusu OPK	16
4. Zapewnienie bezpieczeństwa przelotów i działania własnemu lotnictwu nad ugrupowaniem dywizji, pułku i batalionu	19

Wydrukowano w 30 egz.

Egz.nr 1-30 Bibl.Nauk DZS

Wyk. płk Pokruszyński

Druk A.W.

Druk ASG WP nr pf 253/pf 1391/WW

Kor.I.P.

